

DEÁK FERENC
MAGYAR NYELVI ÉS SZÖVEGÉRTÉSI
VERSENY

6. évfolyam
2023. november 21.

MEGOLDÓKULCS

Figyelmesen olvasd végig a szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

(1) Te mi jót művelsz az év első napján, kedves barátom? Mert én éppen születésem napját ünneplem ezen a téli évfordulós éjszakán. Lassan a 200. esztendőmbe lépek, hiszen 1823. január elsején hozott világra drága szülőanyám. Kiskőrösön, az evangélikus templomban őrzik az eredeti anyakönyvet, melyben Petrovics Sándorként jegyezték be. Anyám Hrúz Mária, jó apám Petrovics István.

Azt mesélik, olyan véznácska voltam, hogy spirituszban fűrésztöttek, hogy megmaradjak e világnak. A templomtól egy karnyújtásnyira áll a nádfedeles szülői házikó, ahol bölcsőm ringott. No, nem olyan sokáig, mert bármilyen jól jövedelmezett is apám kiskőrösi mészárszéke, még egy éves sem voltam, amikor Kiskunfélegyházára költözött a család.

(2) Csoda-e, hogy úgy emlegetem, „ez a város születésem helye”... Mosolyra derül ifjú szívem a születésem helyéről szóló legendákon. De barátom! Azt kívánom én Neked, hogy nagyobb gondod és több vitád se legyen e gyönyörű hazában, mint az, hogy kié legyen Petőfi Sándor. Tiéd vagyok én tetőtől talpig az ország minden szegletében, és még azon is túl.

(3) Ha kíváncsivá tettelek, merre is vitt utam, tarts velem, és járjuk be ezt a csodálatos vidéket, a szép Bács-Kiskunt, amíg szüleim itt vándoroltak, akkor persze Bács-Bodrog és Pest-Pilis-Solt vármegyéként ismertük és szerettük.

Ahogy emlékszem, Félegyháza után Szabadszállásra költöztünk, de én szinte csak az iskolai szünidőket töltöttem itt. Keserű énnékem ez a néhány év. Szegény embert, ág is húzza, a Dunai jeges árvíz itt is pusztított, és része volt apám tönkretételében. Nem is tudtam leverni magamról az út porát, egyik nap itt ért az éjszaka, másnap már mérföldekekkel odébb. Viszontagságos évek után 1839-ben katonának álltam, Gollner-féle 48. számú gyalogezredbe, hogy senkinek se legyen terhére.

Barátom, ha tudnád mi minden zsúfolódott ebbe a két évbe, de annyi bizonyos, hogy nem hazudtolta meg magát véznaságom, a testem felmondta a szolgálatot, és lassan a lelkem is felemésztődött. Felmentettek a katonai szolgálat alól, és 1841-ben szüleimhez jöttem, akik addigra Dunavecser laktak. Ide többször is visszatértem hosszabb-rövidebb időre.

Annál is inkább, mert 1843-ban a hírös városban, Kecskeméten egy vándorszintársulattal játszottam néhány hónapon át. Többször tettem látogatást Kunszentmiklóson István öcsémnél, aki apánk által bérelt mészárszéket vezetett.

1845-öt írtunk, amikor a felső-magyarországi utazásaimból már Szalkszentmártonba tértem haza szüleimhez. Hej, ha a Nagyfogadó kis szobája mesélni tudna...! Termékeny időszaka volt ez életemnek, már ami a

költészetet illeti. No, meg aztán meghatározó is, mert 1846-ban még a Duna-Tisza közét is elhagytuk. 17 évet tölthettem el a gyönyörű Kiskunság édes ölelésében.

Nem mondom, hogy soha többé nem jártam erre, nem én, hiszen a forradalom évében követválasztási körutam alkalmából ismét jártam a Kiskunságban. Kiskunfélegyházán, majd drága hitvesemmel, Júliámmal Kunszentmiklóson is látogatást tettem. Onnan Szabadszállásra mentünk, de gyorsan távozni kényszerültünk a forrongó helyzet miatt. Annyi időm maradt csupán, hogy Kunszentmiklóásra menjek, de ez volt az utolsó utam, és végképp búcsút intettem ennek a tájnak, mely bölcsőm ringatá...

(...)

(4) Aztán, ha eddig nem hallád, hát elmondom, hogy minden év szilveszter éjszakáján a kiskőrösi templomban meggyőződhetsz a saját szemeddel az anyakönyvi bejegyzésről.

Ilyenkor az én tiszteletemre sereglenek össze az ország minden tájáról, részben azért, hogy együtt ünnepeljenek a Petőfi Szülőház és Emlékmúzeum által szervezett programokon, és hogy meghallgassák a mindenkori polgármester serleges fogadalomtételét. Hej, micsoda balzsam költő lelkemnek hallani évről évre a nemes fogadalmakat, melyek mind engem, Petőfi Sándort és a költészetet éltetik. Tudod, kik jönnek még Kiskőrösre ezen a napon? Az ország minden kisgyermeké, aki adott évben, velem azonos napon született. A város névre szóló kötetemmel ajándékozza meg őket az ezredforduló óta. Micsoda boldogság, hiszen akad esztendő, hogy száznál is több Petőfi-kötet találja meg aprócska gazdáját. Már háromezernél is több könyv pihen a családi otthonok polcain. Már ezért is érdemes volt megszületnem!

Én, Petőfi (petofi200.hu) alapján

utolsó letöltés: 2023. 11.10.

Szövegértési feladatok (40 pont)

[Néhány kérdés/feladat után zárójelben egy számot látsz. Ez azt mutatja, hogy a választ a szöveg hányadik részében keresd.]

1. Válaszolj a kérdésekre!

Kinek a nevében szólal meg a beszélő? **Petőfi Sándor**

Idézz a szövegből egy erre utaló kifejezést! „**engem, Petőfi Sándort**”, „**Petrovics Sándorként jegyezték be**”, „**költő lelkemnek**”

Ki a megszólított (milyen szám hányadik személy)? **E/2 (egyes szám második személy)**

Írj ki a szövegből két igét, amelyek erre utalnak! **művelsz, tartsz, tudnád, hallád, meggyőződhetsz, tudod, tettelek**

2. Töltsd ki a templomi anyakönyvi kivonatot! (1)

Születési neve	Petrovics Sándor
Születési hely	Kiskőrös
Születési idő	1823. január 1.
Apja neve	Petrovics István
Anyja neve	Hrúz Mária
Vallása	evangélikus

3. Írd az állítás után, hogy igaz (I) vagy hamis (H)!

- A) Petőfi Kiskunfélegyházát tartotta szülőhelyének. (2) **I**
- B) A szöveg 2023-ban íródott. (1) **H**
- C) Petőfi születésekor gyenge kisbaba volt. (1) **I**
- D) A Gollner-féle 48. számú lovasezredben szolgált. (3) **H**
- E) 1999 óta minden gyermek, aki Magyarországon az adott évben január 1-jén született, egy Petőfi-kötetet kap ajándékba. (4) **H**
- F) Legalább 3001 ilyen kötet talált már gazdára. (4) **I**
- G) 1849-ben követválasztási körúton vett részt. (3) **H**

4. Kösd össze a helyszíneket Petőfi életének eseményeivel! (3) Párosítsd a betűket a számokkal!

A) főleg a szünidőket tölti itt	1. Kecskemét
B) a Kiskunságban itt járt utoljára	2. Szalkszentmárton
C) itt laktak a szülei 1841-ben	3. Kiskunfélegyháza
D) színészet	4. Kunszentmiklós
E) 1845-ben itt élnek a szülei	5. Szabadszállás
F) itt éltek Szabadszállás előtt	6. Dunavecse

A)5 B)4 C)6 D)1 E)2 F)3

5. Mit jelentenek a szövegben a dőlt betűs szavak? Húzd alá a megadott (/ jellel elválasztott) kifejezések közül a megfelelőt!

spirituszban fűrésztöttek (1): vízben/ borszeszben/tejben

mészárszék (1): húsbolt/ hentes ülőhelye/ vegyesbolt

balzsam (4): gyógyító krém/ növényi olaj/ vigasz

3	
---	--

6. A (3) rész 2. bekezdésében található egy közmondás, de nem egészen pontos alakban.

A) Húzd alá a szövegben ezt a részt!

B) Írd le, ahogyan ezt pontosan használjuk!

(A) Szegény embert még az ág is húzza.

C) Mi a jelentése ennek a közmondásnak? Azt is elfogadjuk, ha leírod, milyen helyzetben használjuk.

pl. **A baj csőstül jön/ ha valaki rossz helyzetbe kerül, még több baj éri stb.**

3	
---	--

7. Adj címet a szövegnek! Egy feltétel van csak: nem lehet kijelentő mondat. Indokold meg a címadásodat 2-3 mondatban (milyen mondatfajta választottál, miért azt; mit szeretnél volna elérni a címadással)!

Cím: .....

Indoklás:

.....
.....
.....
.....

Értékelés: megfelelő mondatfajta (1 pont), a mondatfajta megnevezése (1 pont), cím ötletessége (1 pont), megfelelő mondatszám (1 pont), érvelés (2 pont)

6	
---	--

8. A képek közül válassz ki kettőt, amelyik szerinted nem köthető az utolsó (4) szövegrészhez! Írd le a számukat, és indokold meg a választásodat! (A kép száma csak az indoklással együtt fogadható el.)

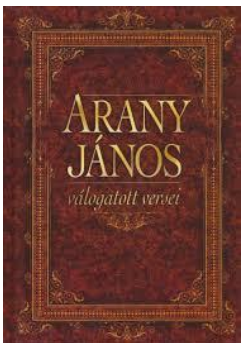
1.

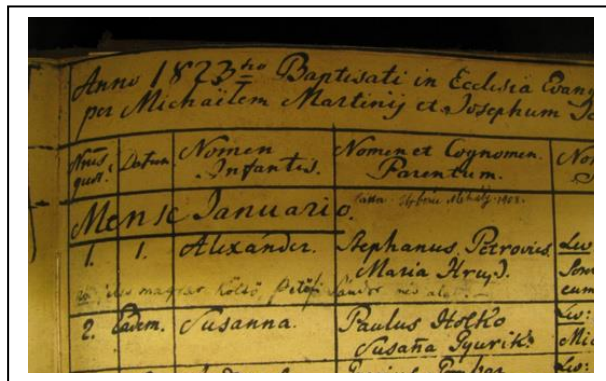
2.

3.

4.

5.

6.

Az általam választott egyik kép száma: ...

Indoklásom: .....

.....

Az általam választott másik kép száma: ...

Indoklásom: .....

.....

Értékelés: kép+helytálló indoklás (2 pont)

Helyesírási és nyelvtani feladatok (40 pont)

1. A szöveg harmadik részében 7 településnév szerepel.

- A) Karikázd be ezeket!
B) Írd le betűrendben a toldalék nélküli alakjukban!

1. Dunavecse 2. Félegyháza 3. Kecskemét 4. Kiskunfélegyháza 5. Kunszentmiklós
6. Szabadszállás 7. Szalkszentmárton

Értékelés: a településnevek bekarikázása (7 pont), betűrend (3 pont), minden tévesztésért (1 pont levonás a 3 pontból)

10

2. Petőfi néhány kortársának a nevét találod ebben a feladatban, de a betűk összekeveredtek. Írd le a neveket, majd írd le újra, de minden lehetséges helyen elválasztva! (Segítséget kapsz a zárójelben.)

anya sáron (költő) Arany János A-rany Já-nos

római jók (író) Jókai Mór Jó-ka-i Mór

huss okolt sajt (politikus) Kossuth Lajos Kos-suth Lajos

szerec flint (zeneszerző) Liszt Ferenc Liszt Fe-renc

mily náthás sicc (rab) Táncsics Mihály Tán-csics Mi-hály

10

3. Először lutri néven honosodott meg Magyarországon a genovai rendszerű lottó egy 1762-es császári pátens nyomán, majd 1770. szeptember másodikán már meg is rendezték az első sorsolást. Ezek szerint már Petőfi is lottózhatott volna. Most egy olyan nyelvtani lottószelvényt látsz, amelyben azt az öt szót kell megtalálnod, amelynek hiba van a helyesírásában. A feladatod az, hogy húzd át azt az öt rubrikát, amely a helytelenül írt szót tartalmazza. Csak öt szót választhatsz!

csúszda	~~vonza~~	ímél
~~túrista~~	foglyuk	~~tanusít~~
fájl	~~hírdetés~~	ekképp
bölcsőde	~~higyj~~	kölcsön

4. Húzd alá a helyesírási hibákat a következő szövegben! A hibás aláhúzás pontlevonással jár!

Petőfi Sándor életét több rejtéj is övezi. Már születési dátuma is kétséges, nem tudjuk pontosan, hogy december 31-én vagy január 1.-jén született-e. Ahoz, hogy jobban megértsük az életét, érdemes minnél több forrásból adatokat szereznünk. Ha kiváncsiak vagyunk, mi is történt vele élete során, sok feljegyzést olvashatunk róla kortársai visszaemlékezéseiben. Mint tudjuk, a színészzel is megpróbálkozott; jó lenne látni, hogyan játsza Rómeó szerepét. A szülőházában kialakított múzeum nyitva tartása megtalálható az interneten; minden nap reggeltől késő délutánig várják az érdeklődőket.

8

Összes pontszám:

40

80

Készítette: Berényi Éva